

SIKKERHETS DATABLAD

Turtle Wax LÅSOLJE MED PTFE SPRAY (304)

SDS i henhold til EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), Annex II-EU

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

Utgitt dato 27.02.2012

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Turtle Wax LÅSOLJE MED PTFE SPRAY (304)
Artikkelnr. 304
GTIN-nr. 7314890003045
Nobb-nr. 26441196

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliets bruksområde Låsolje, aerosol - 40 ml

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn Auto Care AS
Postadresse Lindebergveien 12
Postnr. 2016
Poststed FROGNER
Land NORGE
Telefon 63868200
Telefaks 63868201
E-post thomas.melby@autocare.no
Hjemmeside <http://www.autocare.no>

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon I tilfeller av forgiftning ring Giftinformasjonen: 22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til F+; R12
67/548/EEC eller 1999/45/EC
Stoffets/blandingens farlige egenskaper Ekstremt brannfarlig.
Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

2.2. Merkingselementer

Faresymbol

Ekstremt
brannfarlig

R-setninger

R12 Ekstremt brannfarlig.

S-setninger

Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. Oppbevares utilgjengelig for barn.

S23 Unngå innånding av sprøytetåke.

S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

2.3 Andre farer

Helseeffekt

I høye konsentrasjoner virker damper sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme.

Andre farer

PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
2-Propanol	CAS-nr.: 67-63-0	Xi, F; R11, R36, R67	1 - 10 %
	EC-nr.: 200-661-7	STOT SE3;H336	
	Indeksnr.: 603-064-00-3	Eye Irrit. 2;H319	
	Synonymer: Isopropanol	Flam. Liq. 2;H225	
Butan	CAS-nr.: 106-97-8	F+; R12	10 - 20 %
	EC-nr.: 203-448-7	Flam. gas 1; H220	
	Indeksnr.: 601-004-00-0	Press. Gas	
	Synonymer: Butan	Note: C	
Propan	CAS-nr.: 74-98-6	F+; R12	10 - 20 %
	EC-nr.: 200-827-9	Flam. gas 1; H220	
	Indeksnr.: 601-003-00-5	Press. Gas	
	Synonymer: Propan		
Komponentkommentarer	Se seksjon 16 for forklaring av risikosegninger (R) og faresegninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tvilstilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Vask huden med såpe og vann. Ta av tilsølte klær. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med vann i flere minutter. Fjern evt. kontaktlinser. Hold øyelokket åpent. Kontakt lege hvis det oppstår symptomer.
Svelging	Lite aktuelt. Skyll munnen grundig. Drikk et par glass vann eller melk. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Innånding: aerosol kan irritere luftveiene, høye konsentrasjoner av damper virker sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme. Hudkontakt: kan gi tørr eller sprukken hud. Øyekontakt: forbigående øyeirritasjon. Svelging: kan forårsake kvalme, hodepine, svimmelhet og beruselse.
--------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Sløkkingsmidler

Passende brannslukningsmidler

Pulver, karbondioksid (CO₂), vanntåke, alkoholresistent skum.

Uegnete brannslukningsmidler

Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer

Ekstremt brannfarlig. Aerosolbokser kan eksplodere ved brann. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs bakken til antennelseskilder. Kan danne eksplosive gass/luft- blandinger.

Ved brann kan det dannes giftige og irriterende gasser. Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO₂).

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr

Selvforsynte åndedrettsvern kan være påkrevd ved redningsarbeidere. I tilfelle av evakuering, bruk rømmingsmaske der det er mulig.

Annen informasjon

Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Forhindre utslipp av slukningsvann ned i avløpet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell

Ventiler godt. Unngå innånding av damper og aerosoler. Benytt personlig verneutstyr som angitt i seksjon 8. Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn. Plasser lekkende beholdere på et plastbrett for å forhindre utslipp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring

Mindre søl tørkes opp med tørkepapir, filler eller twist, og oppbevares som brannfarlig avfall inntil det kan destrueres på en forsvarlig måte.

Større mengder: Søl suges opp med ikke-brennbar absorberende materiale. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall i henhold til seksjon 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger

Se også seksjon 8 og 13.

AVSNITT 7: HÅNDBETING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av aerosoler. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. Sprøyt ikke på åpen flamme eller noe annet glødende materiale. Statisk elektrisitet og gnistdannelse skal forhindres.

Beskyttende tiltak

Råd om generell yrkeshygiene

Vask hendene etter kontakt med produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring

Lagres i tett lukket beholder på et godt ventilert sted, beskyttet mot varmekilder. Trykkbeholder. Må ikke utsettes for temperatur over 50°C.

Oppbevares i henhold til bestemmelsene for brannfarlige varer. Oppbevares utilgjengelig for barn.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder

Se seksjon 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE**8.1. Kontrollparametere****Tiltaks- og grenseverdier**

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
2-Propanol	CAS-nr.: 67-63-0	8 t.: 100 ppm	2010
	EC-nr.: 200-661-7	8 t.: 245 mg/m ³	
	Indeksnr.: 603-064-00-3		
	Synonymer: Isopropanol		
Butan	CAS-nr.: 106-97-8	8 t.: 250 ppm	2011
	EC-nr.: 203-448-7	8 t.: 600 mg/m ³	
	Indeksnr.: 601-004-00-0		
	Synonymer: Butan		
Propan	CAS-nr.: 74-98-6	8 t.: 500 ppm	2011
	EC-nr.: 200-827-9	8 t.: 900 mg/m ³	
	Indeksnr.: 601-003-00-5		
	Synonymer: Propan		

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Administrativ norm for eksponering skal overholdes, og faren for innånding av spray skal gjøres minst mulig. Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Normalt ikke nødvendig.
Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter, type AX/P2.

Håndvern

Håndvern

Normalt ikke nødvendig.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Normalt ikke nødvendig.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern

Normale arbeidsklær.

Annen informasjon

Annen informasjon

Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Tilstandsform	Aerosol
Farge	Fargeløs.
Lukt	Svak lukt av alkohol
Kommentarer, Luktgrense	Ikke bestemt.
Kommentarer, pH (handelsvare)	Ikke bestemt.
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Ikke bestemt.
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	Ikke bestemt.
Flammepunkt	Verdi: < 0 °C
Kommentarer,	Ikke bestemt.
Fordampningshastighet	
Kommentarer, Damptrykk	Ikke bestemt.
Damptetthet	Verdi: > 1

Kommentarer, Damptetthet	luft = 1
Kommentarer, Relativ tetthet	Ikke bestemt.
Løselighet i vann	Løselig.
Kommentarer, Fordelingskoeffisient: n-oktanol / vann	Ikke relevant for en blanding.
Kommentarer, Viskositet	Ikke bestemt.
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere informasjon er tilgjengelig.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ingen testresultater tilgjengelig.
-------------	------------------------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Produktet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelsene.
------------	---

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner er kjent.
-------------------------------	------------------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Aerosolbeholderen må ikke utsettes for høye temperaturer eller direkte sollys. Unngå temperaturer over 50 °C.
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Brannfarlig/brennbar stoff.
----------------------------	-----------------------------

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også seksjon 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologisk informasjon

Andre toksikologiske data	Butan: Akutt innånding, 4h [rotte]: LC50=658 mg/l
	Propan: Akutt oral [rotte]: LD50=5000 mg/kg Akutt innånding, 15 min [rotte]: LC50=800 000 ppm
	2-Propanol: Akutt oral [rotte]: LD50=4710 mg/kg Akutt dermal [kanin]: LD50=12800 mg/kg Akutt innånding, 4h [rotte]: LC50=72,6 mg/l

Potensielle akutte effekter

Innånding	Innånding av aerosol kan irritere luftveiene. I høye konsentrasjoner virker damper sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme.
Hudkontakt	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukken hud.
Øyekontakt	Sprut kan medføre forbigående øyeirritasjon.
Svelging	Ikke sannsynlig på grunn av produktets emballasje. Inntak kan imidlertid forårsake kvalme, hodepine, svimmelhet og beruselse.
Aspirasjonsfare	Ikke klassifisert mht. aspirasjonsfare. Klassifiseringkriteriene er ikke oppfylt.

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
-------	--

Arvestoffskader	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Fosterskadelige egenskaper	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som fosterskadelige.
Reproduksjonsskader	Ingen av stoffene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.

Symptomer på eksponering

Annen informasjon	Blandingen som helhet er ikke testet. Klassifiseringen er gjort utfra informasjon om inngående stoffer og deres klassifisering. Produktet oppfyller ikke kriteriene for å bli klassifisert som helseskadelig eller irriterende.
-------------------	---

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Produktet er ikke klassifisert som miljøskadelig.
Akvatisk, kommentarer	Propan: Akutt fisk(LC50), 96h: 16,1 mg/l Akutt Daphnia(EC50), 48h: 16,3 mg/l Akutt alge(IC50), 72h: 11,3 mg/l 2-Propanol: Akutt fisk(LC50), 96h: 4200 mg/l (Rasbora heteromorpha) Akutt Daphnia(EC50), 48h: 13299 mg/l (D. magna)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Der finnes ingen data om produktets nedbrytbarhet. Butan: Biotisk nedbrytbarhet: 1,8 mgC/dag/kg tørr jord
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulasjonspotensial	Data ikke tilgjengelig. Propan: log Pow = 2,36 Butan: log Pow = 2,89; BCF = 33,88
---------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann. Produktet inneholder flyktige stoffer som kan spres i atmosfæren.
-----------	---

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	PBT-/vPvB-vurdering ikke utført ettersom kjemisk sikkerhetsvurdering ikke påkrevd/ikke utført.
------------------------	--

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Få bekreftet rutiner for avfallsdeponering med kommuneingeniør/miljøsjef/Miljødirektoratet og lokale forskrifter. Koden for avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 14 06 03 andre løsemidler og løsemiddelblandinger EAL: 15 01 10 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av

	farlige stoffer
NORSAS	7042 Organiske løsemidler uten halogen
Annen informasjon	Må ikke punkteres eller brennes, heller ikke når den er tømt.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR	1950
RID	1950
IMDG	1950
ICAO/IATA	1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR	AEROSOLBEHOLDERE
RID	AEROSOLBEHOLDERE
IMDG	AEROSOLS
ICAO/IATA	AEROSOLS, FLAMMABLE

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR	2.1
RID	2.1
IMDG	2.1
ICAO/IATA	2.1
Kommentar	2.1

14.4. Emballasjegruppe

Kommentar	Ikke relevant.
-----------	----------------

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Nei
--------------------	-----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

EmS	F-D, S-U
Spesielle forholdsregler	Ikke bestemt.

14.7. Bulkttransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke relevant.
------------------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 16.juli 2002, med senere endringer, gjeldende fra 21. juni 2010.</p> <p>Utkast til implementering av Forordning (EF) nr. 1272/2008 av Europaparlamentet og Rådet om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktivene 67/548/EEC og 1999/45/EC, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) Vedlegg II: Sikkerhetsdatablad.</p> <p>Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære fra Direktoratet for Arbeidstilsynet, den til enhver tid gjeldende utgave.</p> <p>Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet.</p> <p>ADR/RID veg-/jernbanetransport av farlig gods 2011, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>FOR 1996-03-01 nr. 229, med senere endringer: Forskrift om</p>
--------------------------------	--

aerosolbeholdere.

Sikkerhetsdatabladet er utarbeidet med basis i opplysninger gitt av produsenten.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
CSR kreves	Nei

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Utgått dato	10.03.2015
Liste over relevante R-setninger (i avsnitt 2 og 3).	R11 Meget brannfarlig. R12 Ekstremt brannfarlig. R36 Irriterer øynene. R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H225 Meget brannfarlig væske og damp. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H220 Ekstremt brannfarlig gass. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
Utfyllende opplysninger	Forkortelser og akronymer: PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 2011-10-24
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Nytt sikkerhetsdatablad.
Versjon	2
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Auto Care AS
Utarbeidet av	Teknologisk Lab AB, Göteborg / Milvi Rohtla